

PEJZAŽNA ARHITEKTURA

**PLANIRANJE MREŽA OTVORENIH
PROSTORA U GRADU**

Jelena Živković

Polazišta u određivanju prostornog razmeštaja mreža otvorenih prostora

- *PROSTORNA FORMA ?????*
- *FUNKCIONALNO - PROSTORNI SKLOP – funkcionalni zahtevi*
- *EKOLOŠKI ZAHTEVI urbanog razvoja*

PROSTORNA FORMA

STRUKTURA I ELEMENTI

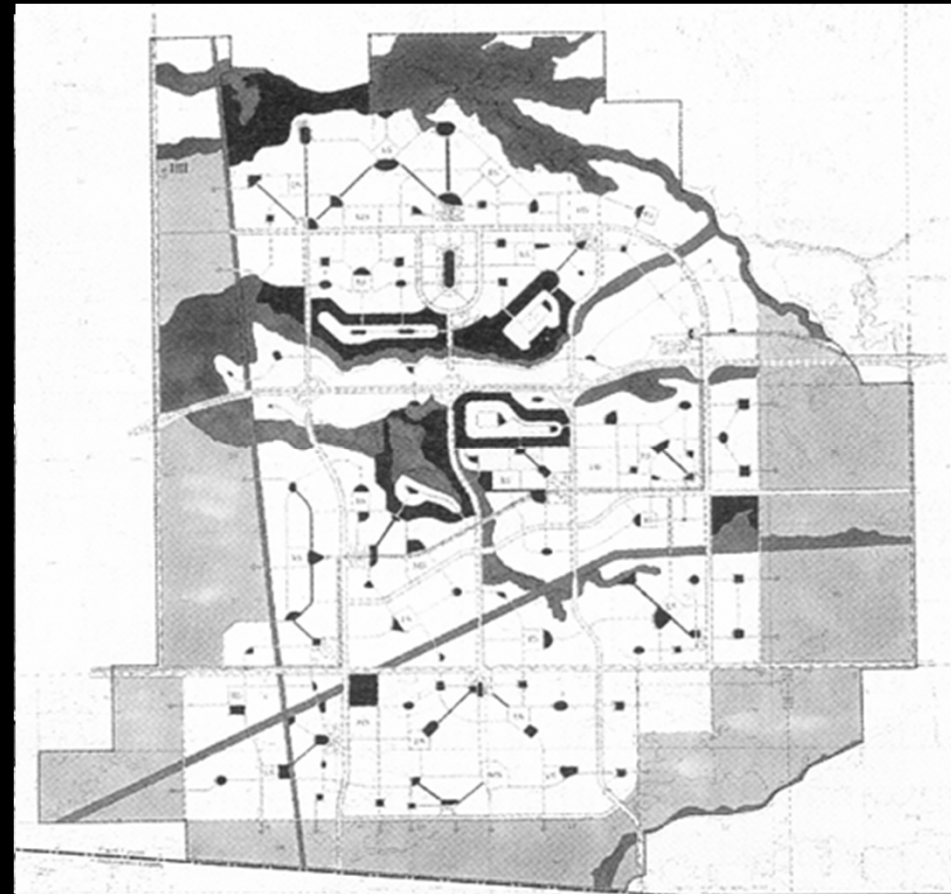
Svaki otvoreni prostor koji pripada strukturi urbane sredine predstavlja kreativnu, integralnu i integrišuću tačku koja ne predstavlja samo deo celine grada već je i sama celina sa svom složenošću koja postoji i na nivou grada. Oni predstavljaju elemente forme prostorno-fizičke strukture otvorenih prostora u gradu

Svojstva elemenata :

oblik, veličina, građa, lokacija, međuodnos

OBLIK

- *tačka* (čvorište)
- *linija* (putanja)
- *oblast* (područje)
- *treća dimenzija:*
forme brda, talasa

VELIČINA

*može se posmatrati
isključivo kao relativna*

Elementi mreže RPG	Relativno male dimenzije	Relativno velike dimenzije
čvor	tačka	oblast
relacija	linija	potez

GRADJA

URBANI IZGRAĐENI OPG	URBANI PRIRODNI OPG
Neozelenjeni, pretežno neozelenjeni, delimično ozelenjeni, visok stepen zastupljenosti veštačkih materijala	Pretežno ozelenjeni, zastupljenost prirodnih materijala
Izražena arhitektoničnost elemenata oblikovanja	Izražena zastupljenost prirodnih elemenata oblikovanja
Moguće je intenzivno rekreativno korišćenje	Rekreativno korišćenje usklađeno sa potrebama očuvanja i razvoja biljaka i životinja.
Locirani u gusto izgrađenim gradskim zonama	Očuvani delovi prirode u gradu ili novostvoreni prostori uređeni po uzoru na prirodni pejzaž

LOKACIJA

Lokacija elemenata se posmatra u odnosu na:

- ukupnu teritoriju grada
- prirodne i stvorene strukture urbanih područja specifičnih karakteristika

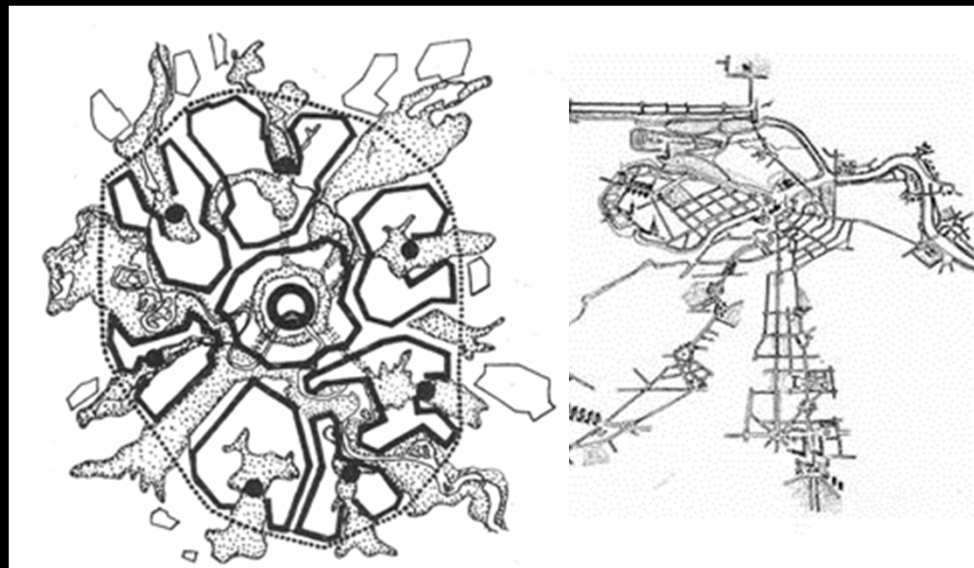
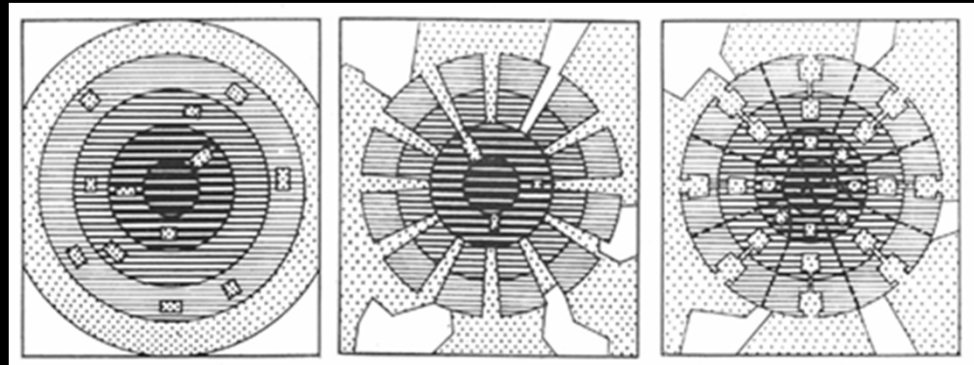
ТИПЫ И РАЗМЕЩЕНИЕ САДОВО-ПАРКОВЫХ КОМПЛЕКСОВ В ГОРОДЕ			
	Замкнутый	Полузамкнутый	Открытый
Компактное			
Расчленённое			
Линейное			

MEĐUODNOS

- relacije povezivanja / razdvajanja OP
- brojnost i raznovrsnost OP (mreža, disperzija punktova, nadovezivanje velikih, nadovezivanje malih, kombinacije...)

* TEORETSKI MODELI

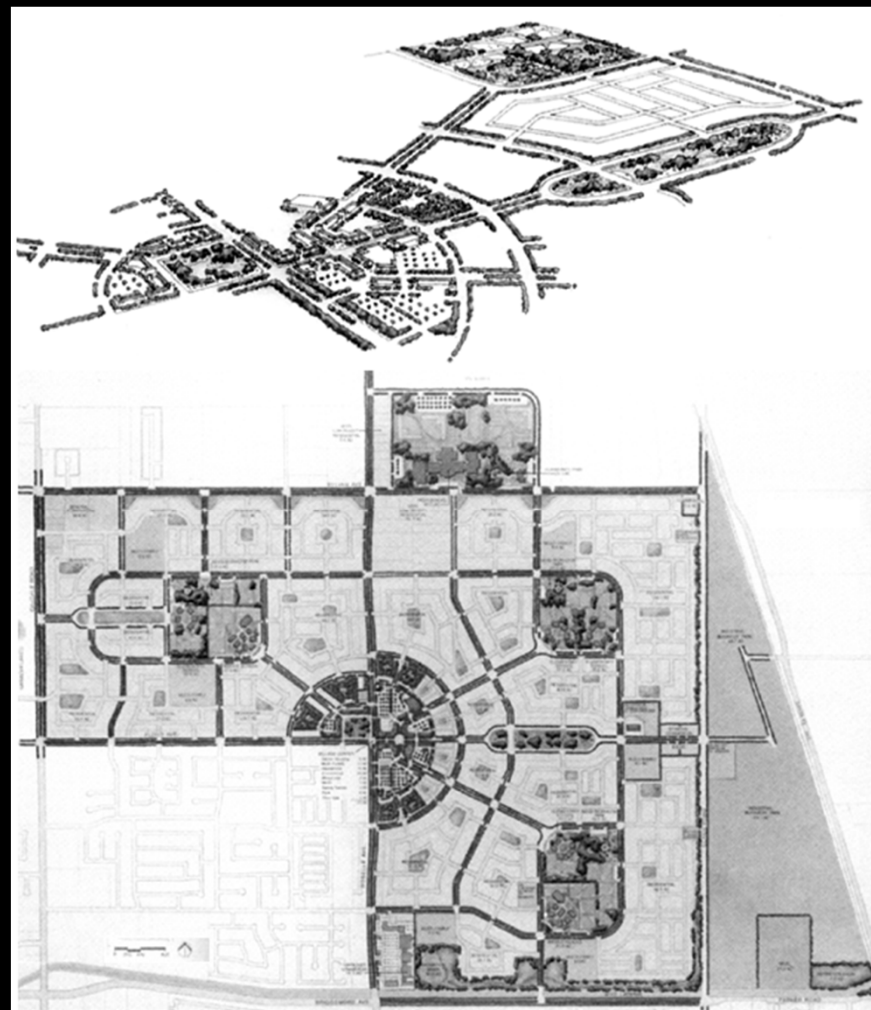
- *kružni prsten* - ograničava rast grada
- *zvezdaste forme* - klinasti prodori zelenila - omogućavaju dovod svežeg vazduha i kontinualnu vezu sa prirodom van grada.
- *tačkasta distribucija* omogućava približavanje ozelenjenih prostora stanovnicima
- *aksijalna organizacija* - podržava posebno značenje i važnost pojedinih mesta
- *kombinovani sistemi*

Forma mreže otvorenih i zelenih prostora je posledica, uslovljenost, rezultat planiranih i stvorenih funkcionalno-prostornih odnosa u gradu.

***GRAVITACIONO PODRUČJE I DOSTUPOST OTVORENIH REKREATIVNIH PROSTORA U GRADU**

- vrsta/kategorija otvorenog/rekreativnog prostora
- vreme posećivanja i dužina i čestina boravka, vremensko udaljenje
- atraktivnost otvorenog/rekreativnog prostora (sadržaj i uređenost)
- kategorije korisnika
- gustina nastanjenosti
- način savladavanja distanci
- kvalitet puta
- položaj na području grada

KATEGORIJA

*rekreativnog prostora i
udaljenje od korisnika*

SVAKODNEVNA REKREACIJA:
*dobra povezanost sa mestima u
kojima ljudi svakodnevno najviše
borave ili pored kojih prolaze
(stanovanje, rad).*

VREME *posećivanja i dužina i
čestina boravka,
vremensko udaljenje.*

Gravitaciono područje uslovljeno

- *vremenom da se dođe, boravi i ode iz RP*
- *periodom vremena u kome se pretežno koriste RP*

PREPORUČENE MINIMALNE POVRŠINE POJEDINIH KATEGORIJA REKREATIVNIH PROSTORA

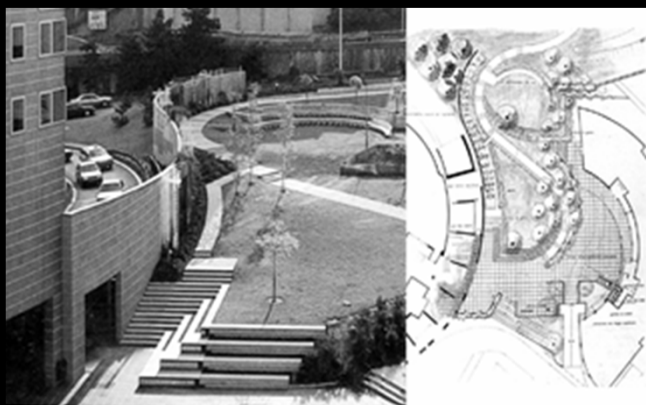
Gradski i reonski park	Min.1ha Poželjno 5ha
Gradski SRC	Min. 4ha Poželjno 10ha
Naseljski RC	Min. 0.4 ha Poželjno 2ha
Lokalni RC I lokalni park	Min. 0.2ha

*NAČIN SAVLADAVANJA DISTANCE

Otvoreni rekreativni prostor - korisnik

INTEGRALNI OTVORENI REKREATIVNI PROSTORI U OKRUŽENJU STANA

- sastavni deo stana, domaćinstva
- zajednički prostori grupe stambenih jedinica : (50-200m, 2-3min), RP susedstva (250-300m)
- RP stambenog naselja (500-600m)

*** NAČIN SAVLADAVANJA DISTANCE** **Otvoreni rekreativni prostor - korisnik**

**Otvoreni REKREATIVNI
PROSTORI ZNAČAJNI ZA
DEO GRADA**

1000-1500m, 15-20 min

*specijalizovani
višenamenski*

*SC, SRC, RC, parkovi,
trgovi*

**REKREATIVNI PROSTORI
ZNAČAJNI ZA GRAD U
CELINI**

*RP u koje se dolazi pretežno
kolima i drugim prevoznim
sredstvima (dobra saobraćajna
povezanost)*

ATRAKTIVNOST otvorenog rekreativnog prostora

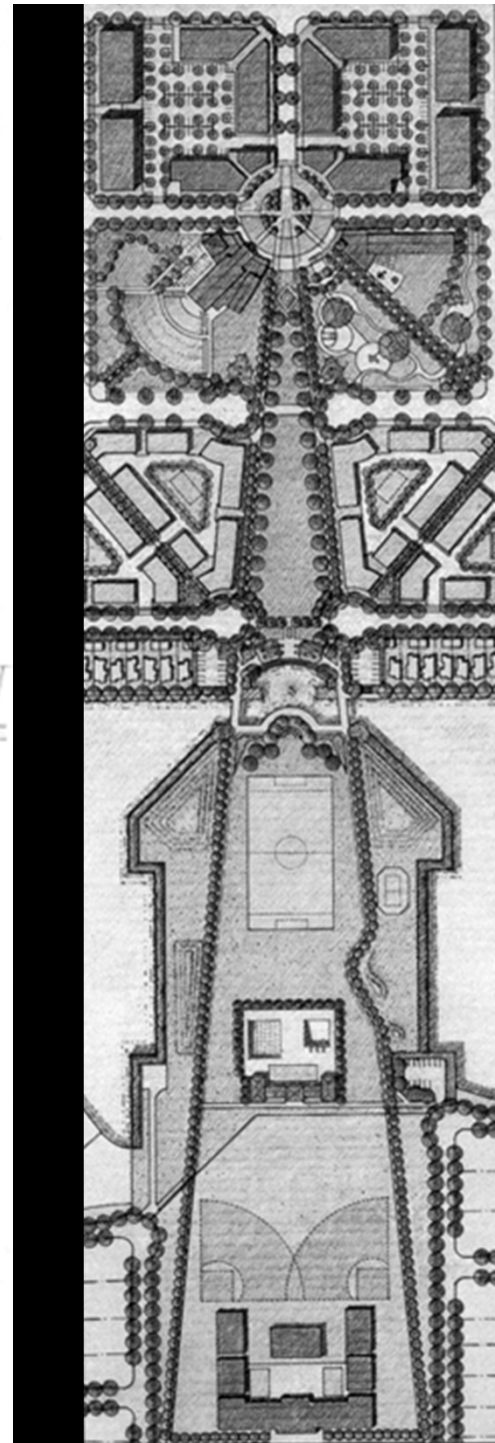
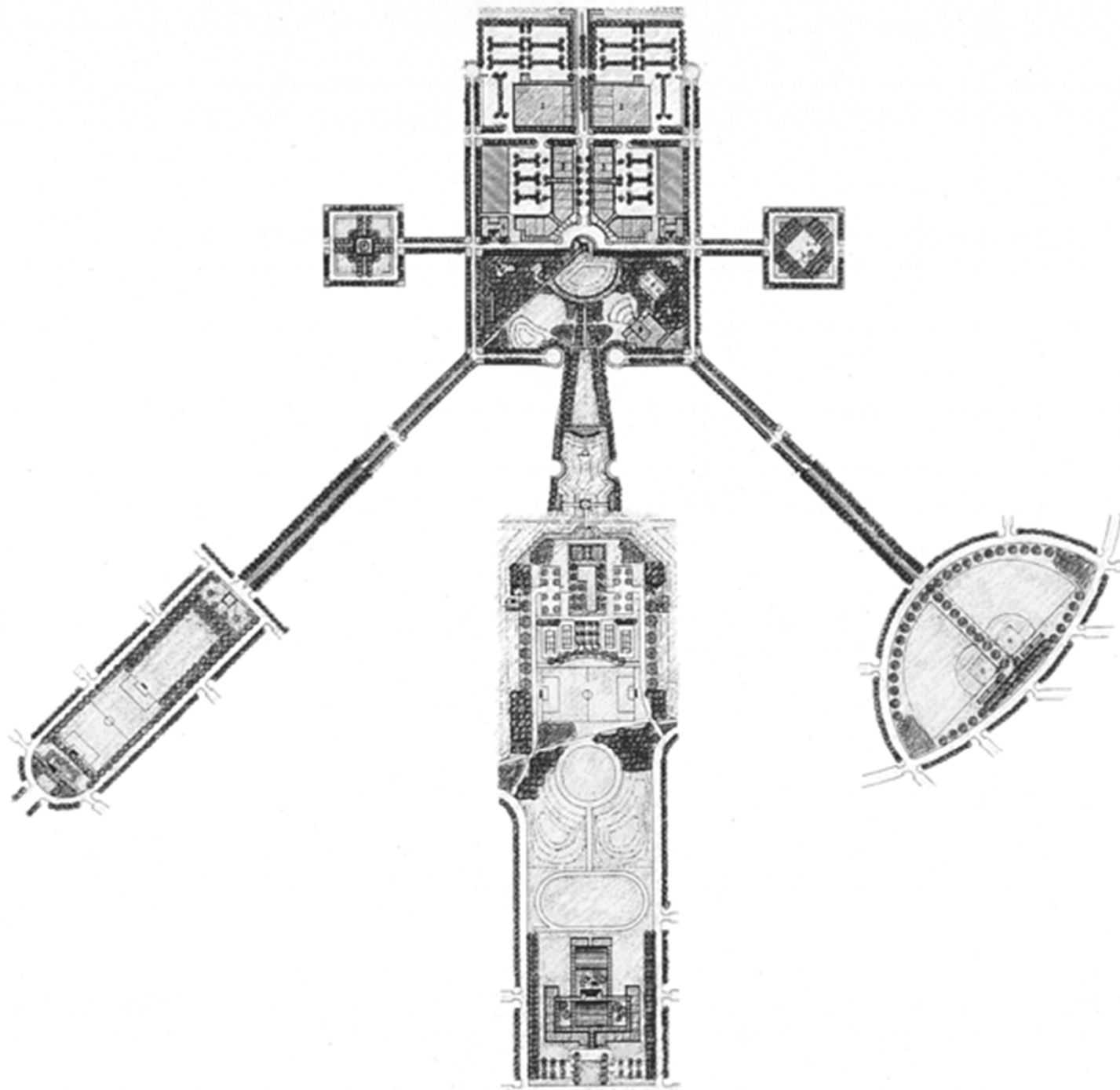
1. *atraktivnost sadržaja*
2. *kvalitet uređivanja i opremanja*

KATEGORIJE KORISNIKA

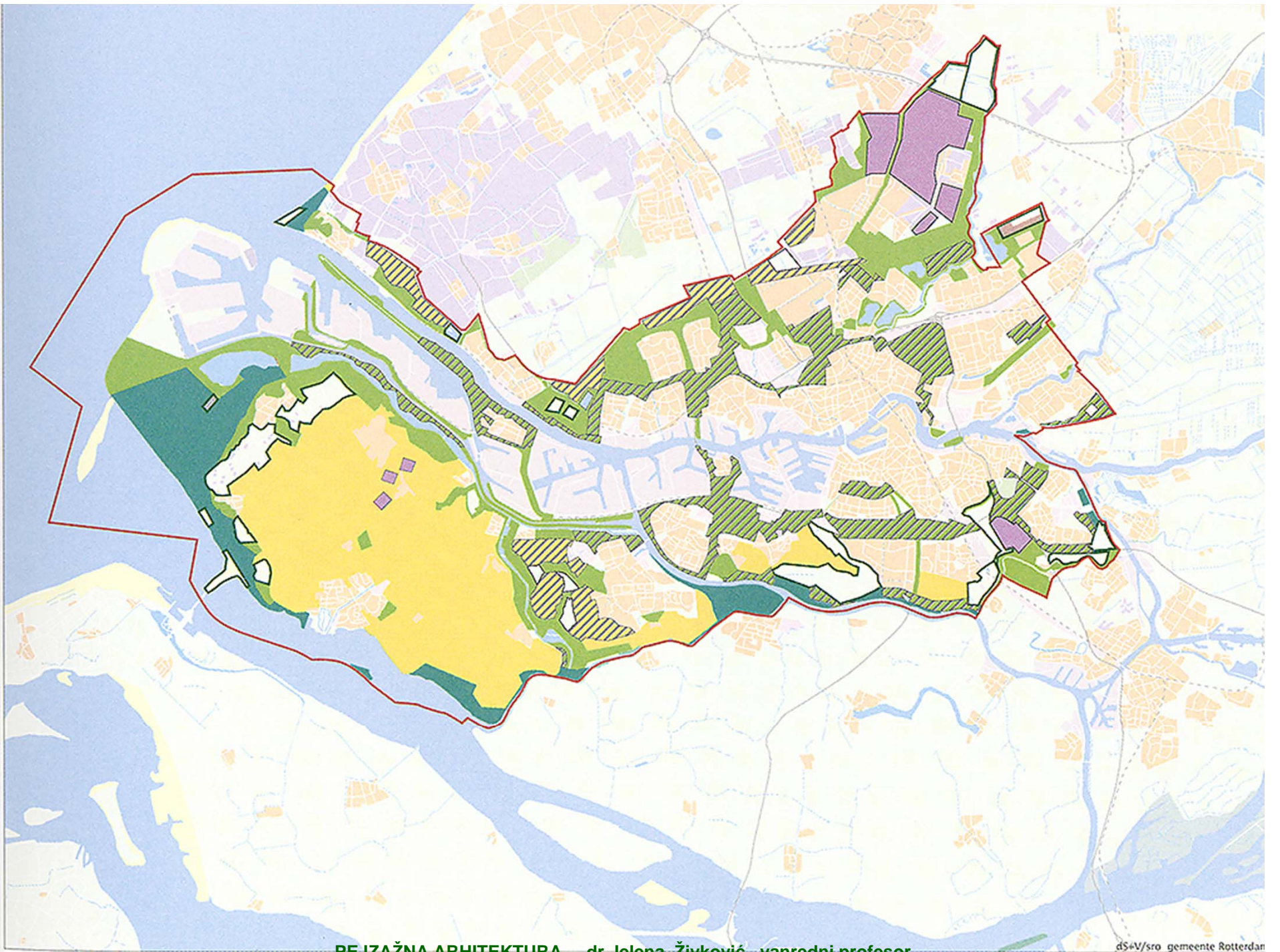
Starosne kategorije se ne razdvajaju u prostoru već se prostor prilagođava korisnicima.

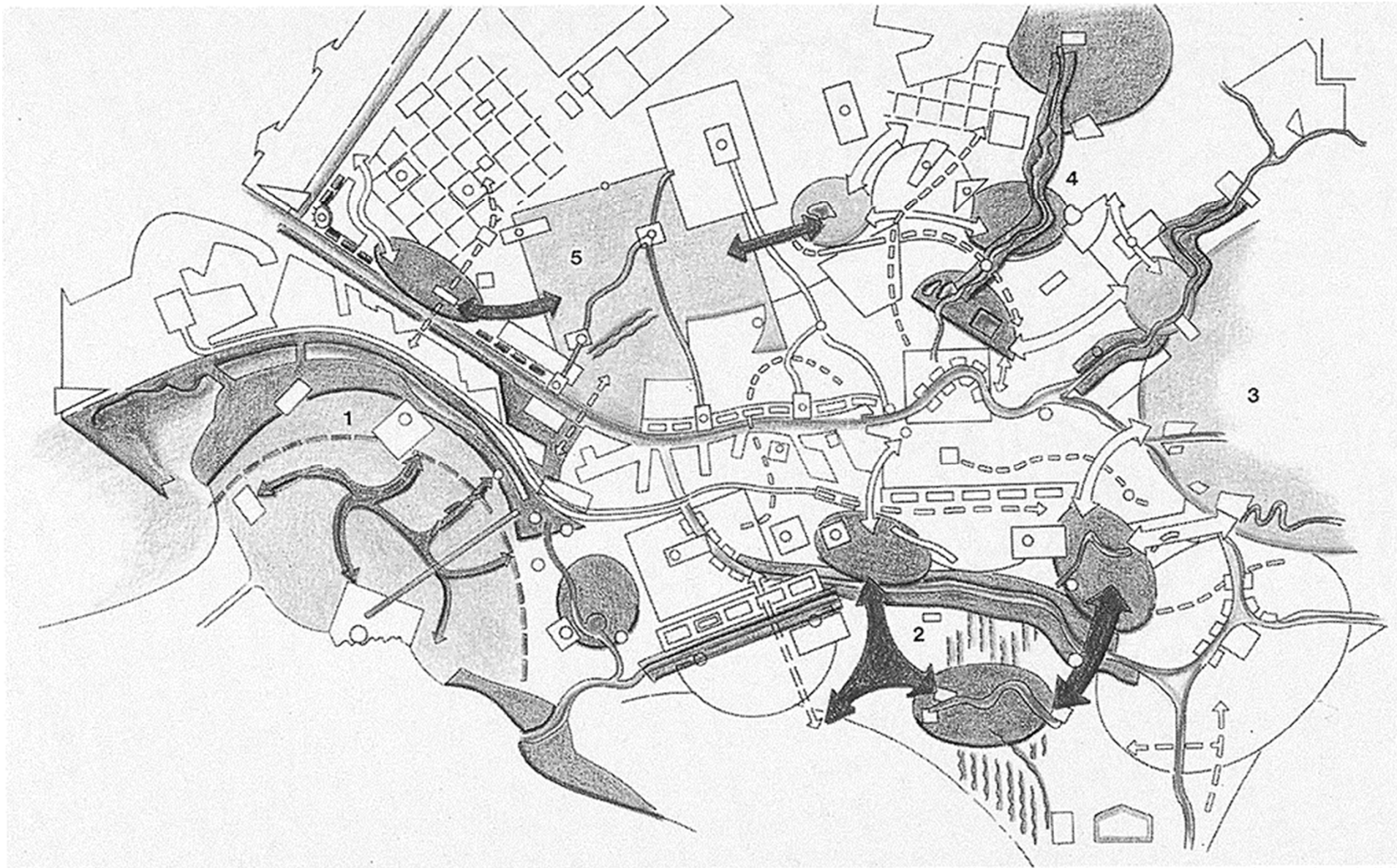
Isti način rekreativnog korišćenja ne podrazumeva isti način i stepen uređivanja i opremanja i udaljenost od korisnika (razlike u društvenom, porodičnom statusu, kulturi, obrazovanju, stilu života)

PEJZAŽNA ARHITEKTURA, dr Jelena Živković, vanredni profesor

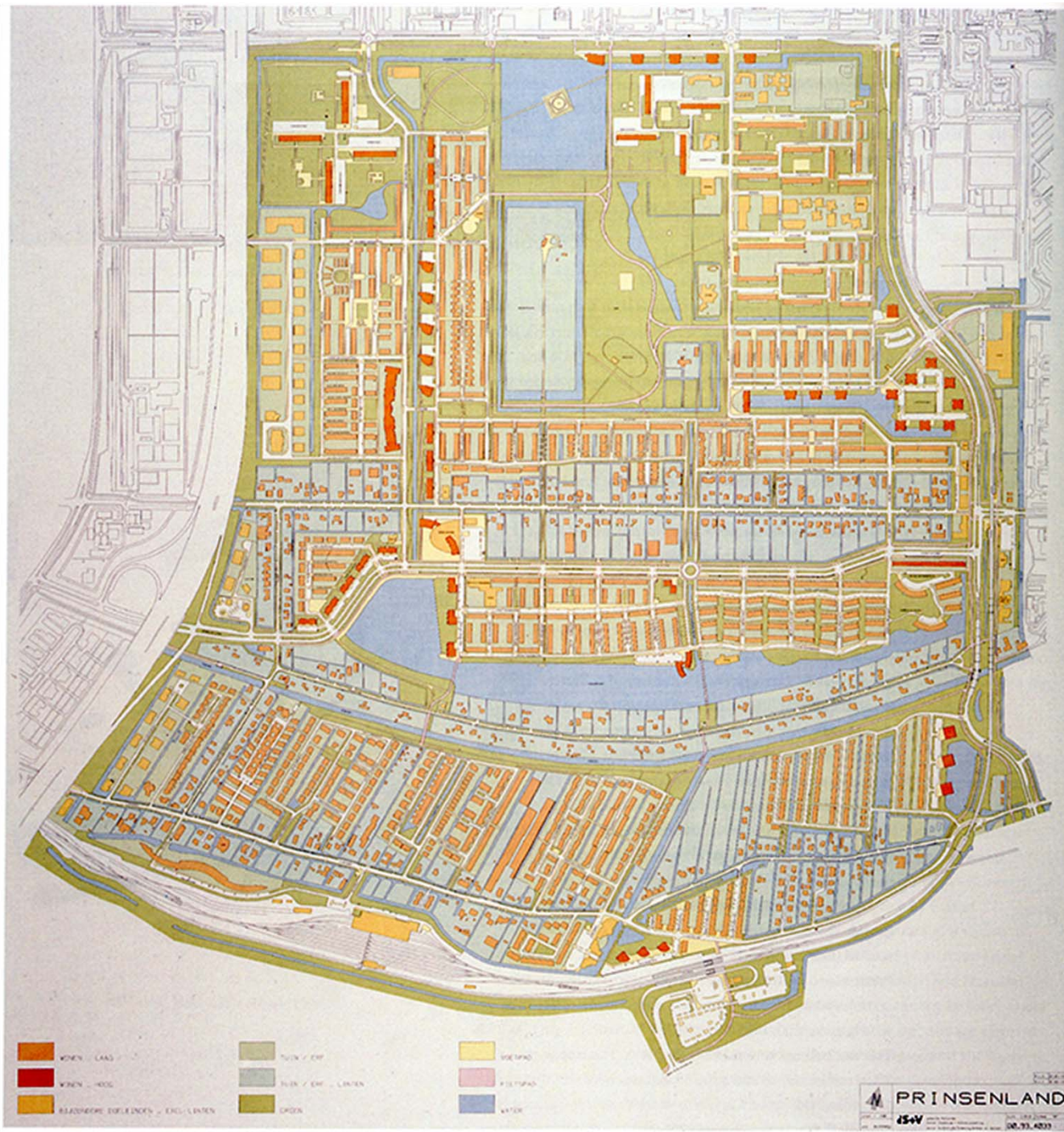

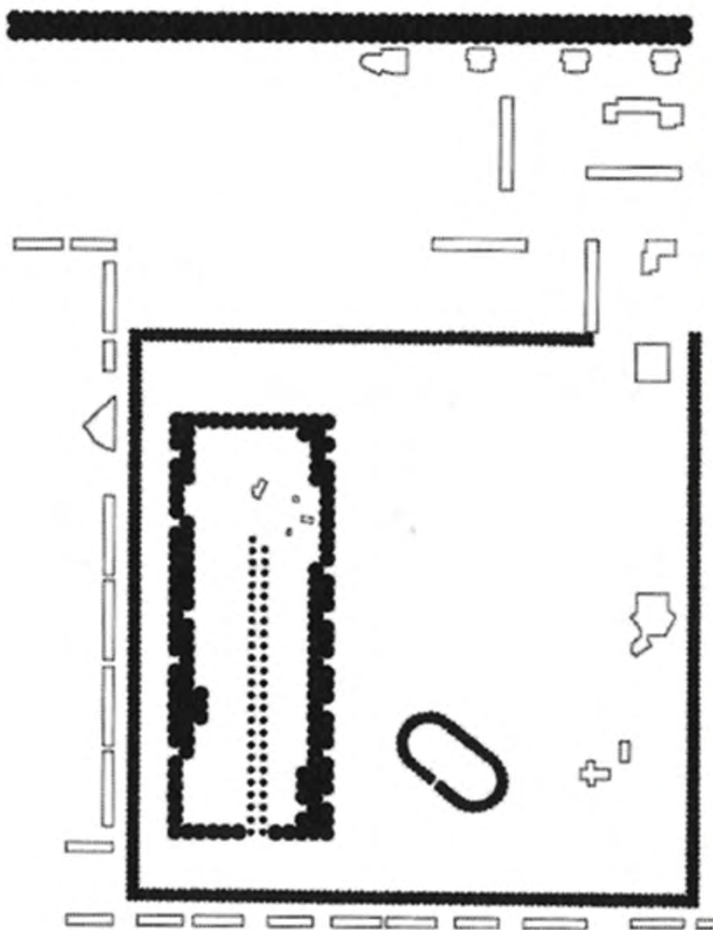
Strategy Plan for regional verdure, Urban Region of Rotterdam, 1993.

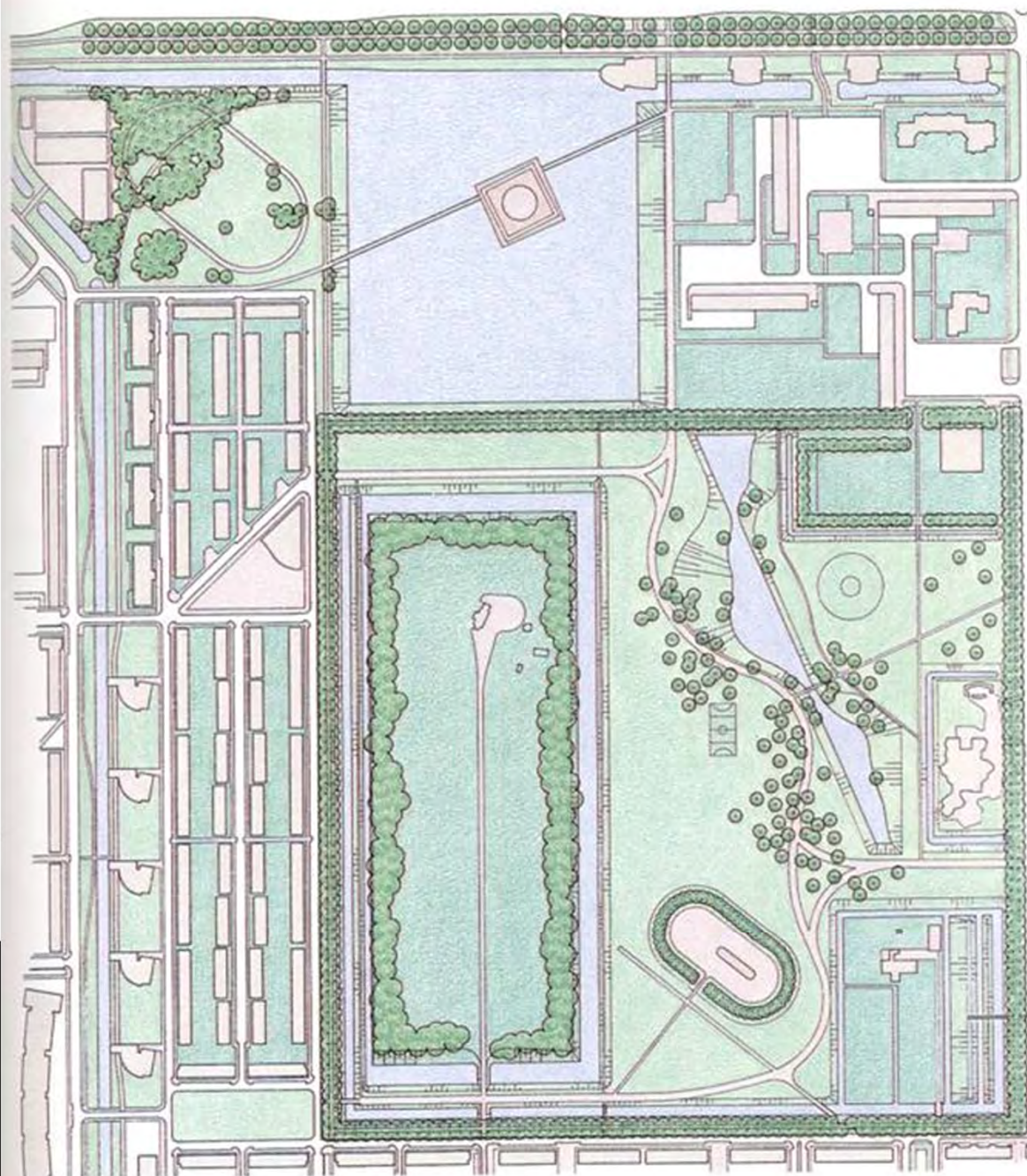
PEJZAŽNA ARHITEKTURA, dr Jelena Živković, vanredni profesor

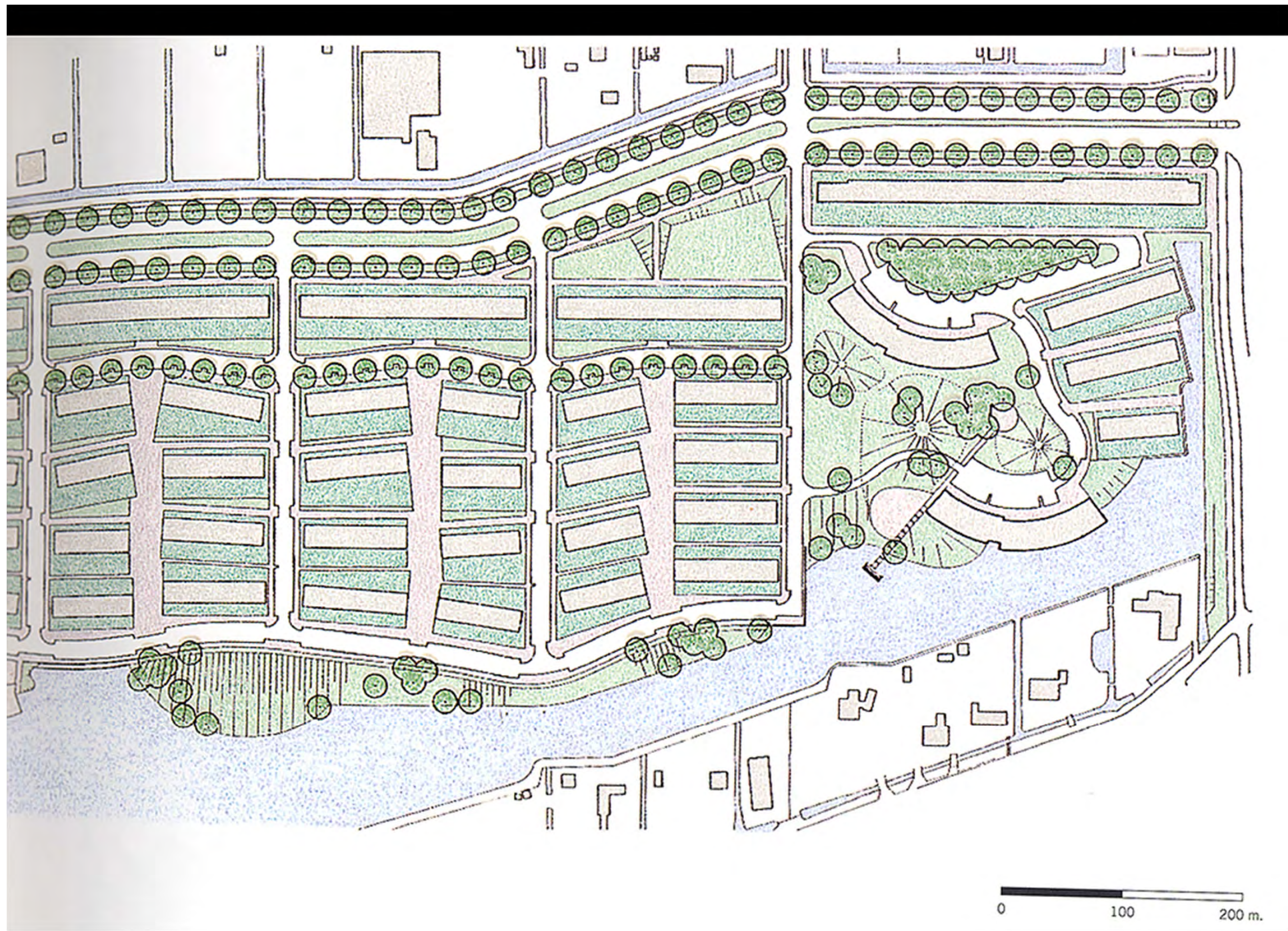

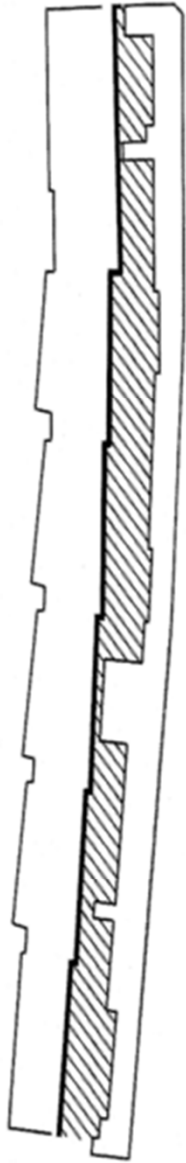
PEJZAŽNA ARHITEKTURA, dr Jelena Živković, vanredni profesor

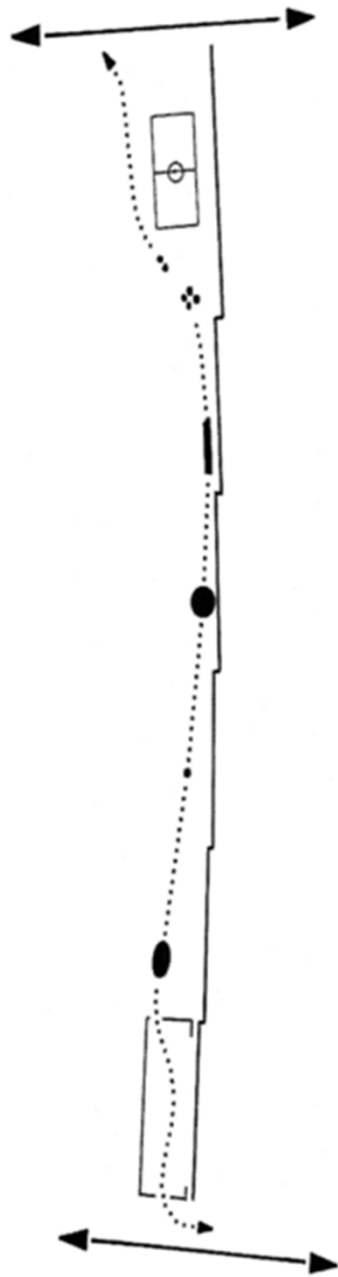
Tree structure.

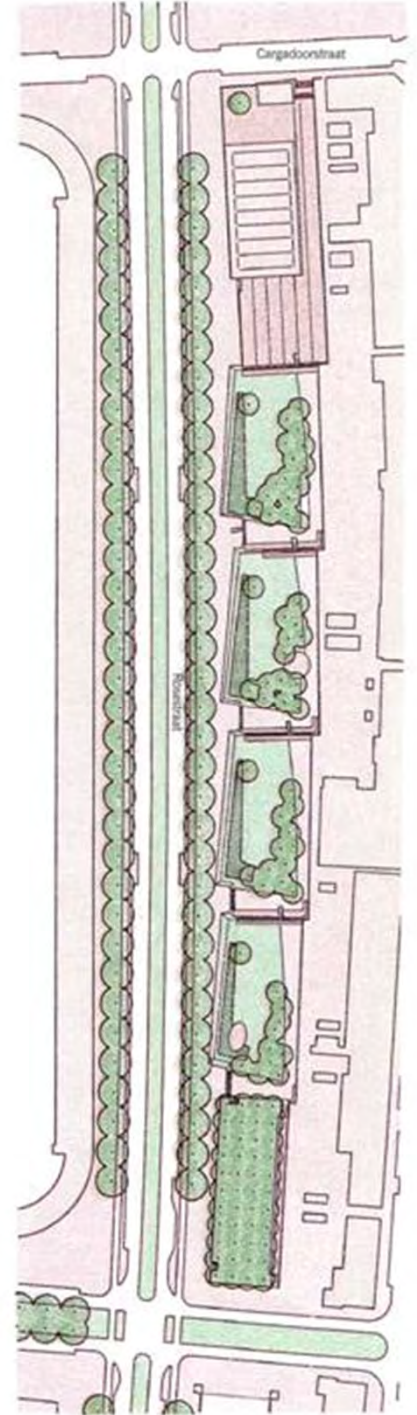

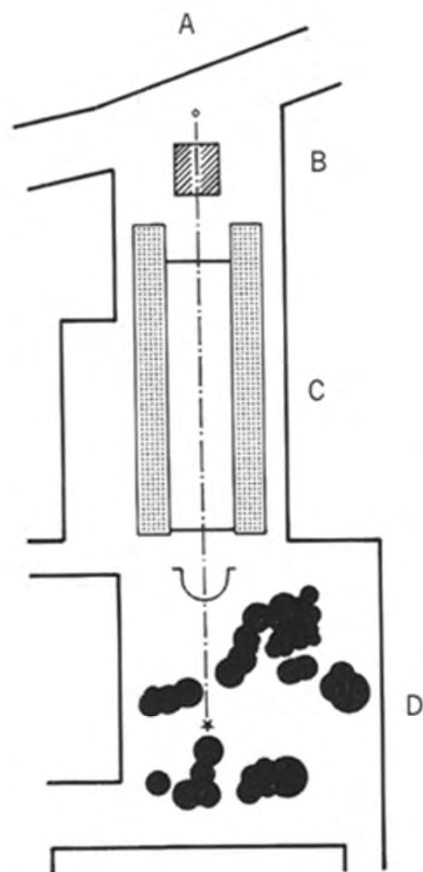
Wall separating public and private areas.

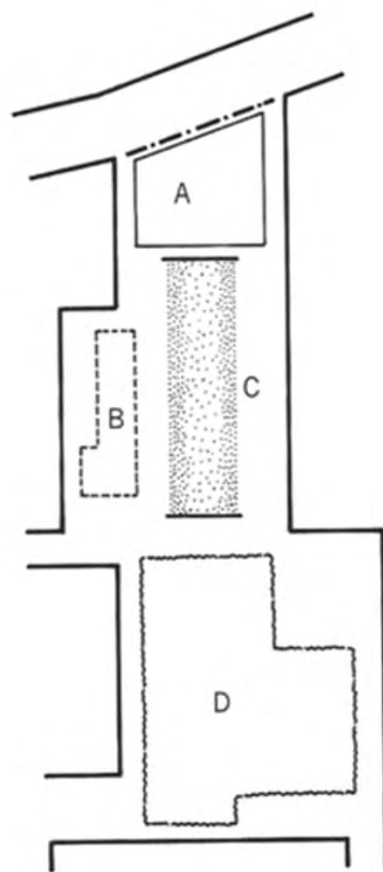
PEJZAŽNA ARHITEKTURA, dr Jelena Živković, vanredni profesor

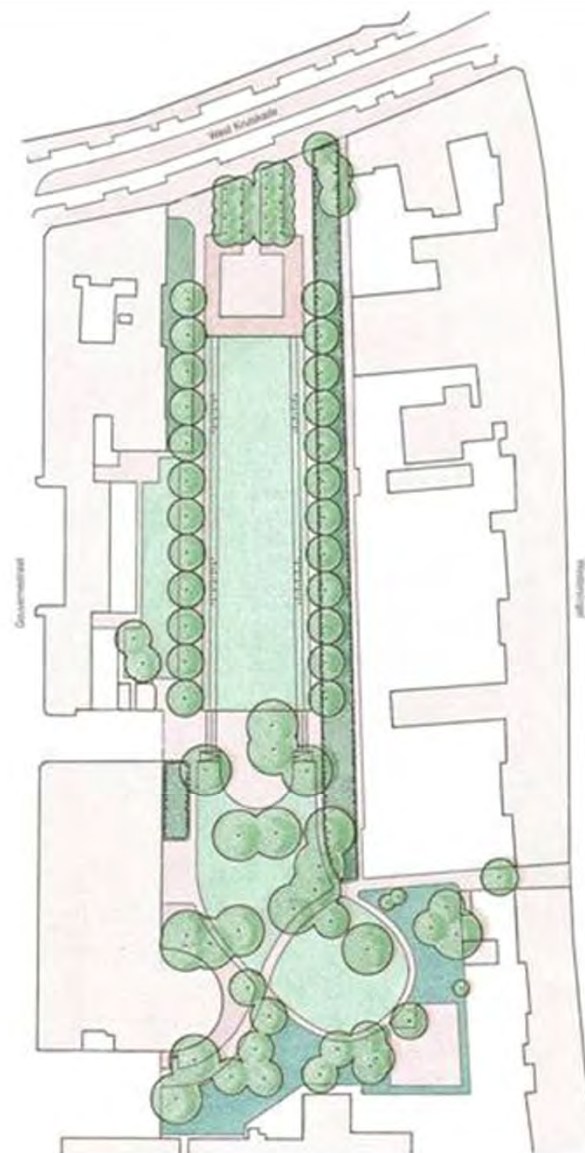
50 m.

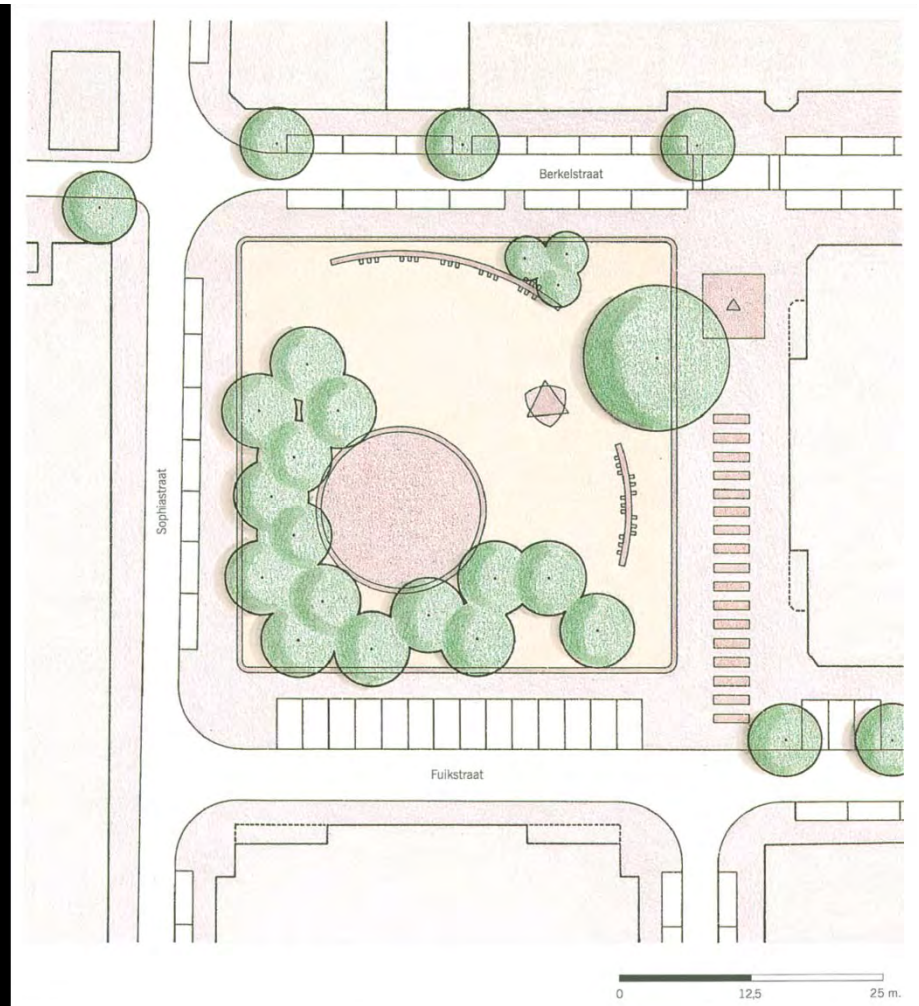

General structure
 A. line of vision
 B. quadrant of trees
 C. tree-lined avenue
 D. individual groups of trees

Functions
 A. forecourt
 B. small children's farm
 C. sports field
 D. romantic woods

PEJZAŽNA ARHITEKTURA, dr Jelena Živković, vanredni profesor